

SACO

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET
(U2011/470/UH)

2011-02-10

Remissvar: Samrådsdokument från Europeiska kommissionen angående direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer

Sveriges Tandläkarförbund har tagit del av Europeiska Kommissionens samrådsdokument avseende direktivet om ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer. Vi avser i detta remissvar ge våra synpunkter på två delar i dokumentet: kapitel 2. *A Call for simplification* samt kapitel 4.1 *Retaining automatic recognition in the 21st century*.

Sammanfattning

- Sveriges Tandläkarförbund vill uppmärksamma Utbildningsdepartementet på att bristen på EU-harmonisering av utbildningen till och regleringen av specialisttandläkare utgör ett hinder för realiserandet av principen om automatiskt erkännande och av den fria rörligheten.
- Det är ytterst angeläget att principen om ömsesidigt erkännande omfattar samtliga specialisttandläkare – inte bara dem inom områdena ortodonti och oral kirurgi.
- Sveriges Tandläkarförbund anser därför att Sverige bör verka för ökad harmonisering av utbildningen till specialisttandläkare och att fler odontologiska specialiteter erkänns på EU-nivå.
- Vi vill betona behovet av att också sjuk-, hälso- och tandvårdspersonalens behov av vägledning och information beaktas i pågående förenklingsarbete.

Kapitel 2. A call for simplification

En del i arbetet med att förenkla för den enskilde medborgaren är upprättandet av s.k. ”points of single contact” med uppdrag att fungera som sammanhållande länk och tillhandahålla information. Sveriges Tandläkarförbund tror att dessa kontaktpunkter kommer att vara till stor hjälp för människor som flyttar mellan EU:s medlemsstater och beklagar därför att sjuk- och tandvårdspersonal faller utanför ramen för deras uppdrag. Mobiliteten bland tandläkare och läkare är redan idag stor och kommer sannolikt att bli ännu större i takt med att medlemsstaternas ökande behov av sjuk- och tandvårdspersonal. Tandläkarförbundet vill därför framhålla vikten av att förenklingsprocessen också beaktar dessa personalkategoriernas behov av information och vägledning.

Kapitel 4.1 Retaining automatic recognition in the 21st century

Tandläkare är ett av sju yrken som omfattas av principen för automatiskt erkännande: tandläkarlegitimation utfärdad i någon av Europeiska Unionens (EU) medlemsstater blir

Sveriges Tandläkarförbund

automatiskt erkänd i hela EU. Detta har gjort det väsentligt mycket lättare för tandläkare att röra sig mellan och etablera sig i andra europeiska länder, en utveckling vi ser positivt på. Systemet fungerar emellertid inte optimalt. Tandläkarförbundet uppmuntrar därför att direktivet ses över och tycker att det är positivt att utvärderingen sker i samråd med berörda myndigheter och organisationer.

Sveriges Tandläkarförbund vill uppmärksamma bristen på EU-harmonisering av utbildningen till och regleringen av specialisttandläkare som ett hinder för realiserandet av principen om automatiskt erkännande. I förlängningen utgör det ett hinder i arbetet med att realisera EU:s överordnade mål om fri rörlighet.

I Sverige finns totalt åtta formellt erkända odontologiska specialiteter. Utbildningen omfattar tre års studier (teori och klinisk färdighetsträning) och för att påbörja specialisttjänstgöring krävs att man fullgjort (minst) två års allmäntjänstgöring.¹ På EU-nivå är det enbart två av de åtta specialiteterna som är formellt erkända och krav på allmäntjänstgöring motsvarande det som finns i Sverige saknas helt.² Konsekvensen av nuvarande ordning är att enbart tandläkare med specialistkompetens inom områdena ortodonti och oral kirurgi omfattas av principen om automatiskt erkännande i praktiken. För specialister inom övriga områden måste erkännande ske via den generella ordningen – dvs. genom en ofta krånglig och mycket tidskrävande procedur administrerad av ansvarig myndighet i respektive land.

Ett flertal bedömare menar att behovet av specialisttandvård kommer att öka i framtiden; i takt med generella välfärdsförbättringar och att allt fler äldre har sina tänder kvar längre. Detta innebär sannolikt att också *behovet av tandläkare med specialistkompetens* kan förväntas öka. Utvecklingen i EU:s medlemsstater tyder på att så de facto är fallet eftersom trenden är att utöka snarare än begränsa antalet specialiteter.³

I betänkandet av 2009 års Behörighetsutredning (som bl.a. sett över tandläkarnas specialistutbildning) konstateras att det svenska antalet odontologiska specialiteter är mycket väl avvägt och att det därför bör behållas. Vart och ett är tydligt avgränsade mot varandra, har en tydlig koppling till ett vetenskapligt område och är välmotiverade utifrån vårdens behov. Vi, liksom andra relevanta aktörer (som t.ex. SKL och de odontologiska utbildningarna) delar denna uppfattning och menar därför att det finns goda skäl för att antalet specialiteter som regleras på EU-nivå bör utökas.⁴ En bredare definition används redan inom området för specialistläkare och det borde således inte finnas några praktiska problem med att på samma sätt utöka antalet odontologiska specialiteter som regleras på EU-nivå.

Tandläkarförbundet vill emellertid betona vikten av att samordningen sker på ett sådant sätt att den inte äventyrar kvaliteten i svensk specialisttandvård. För att patientsäkerheten ska kunna garanteras är det centralt att (minst) två års allmäntjänstgöring införs som krav för att man ska få påbörja specialistutbildning och att utbildningen omfattar minst tre år.

---

¹ Sverige är långt ifrån det enda landet med fler än två specialiteter: 2006 fanns det i 12 av EU:s medlemsstater minst fyra specialiteter som var formellt erkända. Se Widström Eeva and Kenneth A. Eaton "Factors guiding the number of dental specialties in the European Union and Economic Area", *Den norske Tannlegeforenings Tidende*, 2006:116 nr 11

² Se t.ex. *Kompetens och Ansvar: Betänkande av 2009 års Behörighetsutredning* SOU 2010:65 för översikt.

³ Widström Eeva and Kenneth A. Eaton "Factors guiding the number of dental specialties in the European Union and Economic Area", *Den norske Tannlegeforenings Tidende*, 2006:116 nr 11, s. 718-720. Det bör även noteras att även om specialiteterna inte är formellt erkända, så existerar de i praktiken (så är t.ex. fallet i Estland, Malta och Portugal).

⁴ Det kan noteras att t.ex. USA erkänner totalt nio specialiteter.

Sveriges Tandläkarförbund

I utformandet av direktivet gjorde man bedömningen att tandläkare är en yrkeskategori för vilken regleringen bör vara densamma i hela EU. Givet detta och givet att behovet av enkla och snabba erkännandeprocesser kan förväntas tillta i takt med förändrat och ökande behov av tandvård i Europa anser vi att Sverige bör verka för ökad harmonisering av utbildningen till och regleringen av specialisttandläkare. Det är ytterst angeläget att principen om automatiskt erkännande för tandläkare realiseras i praktiken och kommer att omfatta *alla* tandläkare med specialistkompetens.

Med vänlig hälsning,
Gunilla Klingberg
Ordförande
Sveriges Tandläkarförbund